

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Вестникъ за култура и стопанство

Издание на Преславската градска община

Годишенъ абонаментъ 30 лева. Излиза всѣко 1 и 15 число. Брой 1 левъ.

Н. В. Царьтъ ще бжде поканенъ да открие Ж. П. линия Ц. Крумъ -- Преславъ

Преславскиятъ общински съветъ гласува съ акламации. Ще бжде изработенъ специаленъ адресъ. Съставътъ на делегацията. Възторгътъ на населението.

На 21 този месецъ Преславскиятъ Общ. Съветъ бѣше свиканъ на заседание, за да размѣни мисли и вземе окончателно решение по тържественото откриване на новопостроената линия Царь Крумъ--Преславъ. На заседанието присѣжествуваха и Преславскиятъ Народенъ Представителъ Димитъръ Марковъ и

Околийскиятъ Управителъ Петъръ Илиевъ.

Кметътъ на града, Вл. Стойчевъ, откри заседанието на съвета и, следъ като направи обширенъ докладъ по подготовленията на общината за тържественото освещаване на ж. п. линия, направи предложение, на тържеството да бжде поканенъ и лично да

открие линията Н. В. Царьтъ.

Това предложение на господина Кмета бѣше посрещнато съ нестихващи акламации и ура, въ продължение на нѣколко минути. Изказалитѣ се всички присѣжествуващи подчертаха своята, и тая на населението радостъ, да имаме въ тоя день на голѣмо културно и стопанско тържество, като скѣпъ гостъ, любимия за българския народъ Държавенъ Глава. Тая радостъ е още по-голѣма затова, че Н. В. Царьтъ съ своето мѣдро ръководство, успѣ да насочи силитѣ на държавата ни къмъ едно голѣмо строителство, въ резултатъ на което се яви нашата Ж. П. Линия.

Съветътъ възложи на постоянното присѣжствие да поръча веднага изработване на специалния художественъ адресъ. Адресътъ ще бжде поставенъ въ красива кожена папка, въ която ще се изработятъ

сцени отъ живота на Симеонъ Велики и изгледитѣ отъ Старинитѣ, а върху нея ще бжде поставенъ изрѣзанъ отъ сребро държавниятъ гербъ и вензелитѣ на Н. В. Царя.

Специална комисиия въ составъ: Кметътъ на града Вл. Стойчевъ, Народниятъ Представителъ Димитъръ Марковъ, двама общински съветници: Янко Кинчевъ и Николай Мариновъ, Преславскиятъ Околийски Управителъ Петъръ Илиевъ, дѣдо Митю Ивановъ, К. Цоневъ, бившиятъ кметъ на града Юрданъ Сим. Господиновъ, заедно съ двама души отъ Преславската колония въ София, ще поднесатъ адреса на Н. В. Царя въ Двореца. Въ сжщата делегация ще бжде поканенъ да присѣжествува Директорътъ на Полицията Г-нъ Григоръ Преславски, който е преславченинъ.

Още сжщата вечеръ изъ града се разнесе известието за решението на общин-

П. Йотовъ

Да продължимъ дѣлото имъ!

Щастливи сме, че живѣемъ въ града, кждето нѣкога Великитѣ български царе Борисъ и неговиятъ синъ Симеонъ, сж ковали бждещето на народъ и държава. На това мѣсто се отвори първата школа, която събра ученитѣ на българското племе, за да пишатъ книги и просвѣтятъ народа си. Именно тая книга създаде българския народъ и му отреди мѣсто между културнитѣ народи. Ето що е билъ Преславъ въ миналото, и какво е за нашия народъ! Но въко-вното робство и злочестинитѣ, които преживѣ народътъ ни презъ робството и следъ освобождението, заличиха тая слава на нашия градъ. Въковетѣ я заринаха подъ земята и хората я забравиха. Славата на нашия градъ е затрупана подъ насипи и бурени. Крайно време е вече, преславската интелигенция, заедно съ цѣлото гражданство отъ града и околията, да се помислятъ за Българския Иерусалимъ. Нека съ общи усилия да разровимъ земята, която е приютила многостранната култура на дѣдитѣ ни и я покажемъ на подрастващето поколѣние, за да черпи възторгъ отъ миналото и назидателна поука за бждещето. Преславъ трѣбва да се направи достѣпенъ за науката. Той трѣбва да стане свѣтиня за поколѣнията, като се превърне въ мѣсто за масово поклонение на млади и стари, учени и прости. По тоя начинъ ще

ския съветъ. Населението оживено коментираше около предстоящото идване на Високия Гостъ.

Преславъ се радва, че ще може да посрещне, като свой скѣпъ гостъ, Н. В. Царя: да му покаже колко много любовъ и признателностъ крие душата на българския народъ къмъ Него. Преславчени ще оценятъ това Височайше внимание, защото личното участие на любимия Царь ще запечати здраво въ паметта на всички голѣмото културно и стопанско дѣло—ж. п. линия до гр. Преславъ.

покажемъ на цѣлия свѣтъ това, което сме били преди вѣкове и основателно ДА ПРЕТЕНДИРАМЕ ЗА ОНОВА, КОЕТО Е НАШЕ. Ето, което трѣбва да ни обедини! По тоя начинъ ще помогнемъ на държавнитѣ институти и на мѣстното археологическо д-во да разкриятъ още скрититѣ подъ земята старини.

На всички е известно, че вътрешния градъ е още частно владение. Налага се по-скорошното отчуждаване на тия мѣста, за да може дружеството да започне разкопкитѣ и украсата му. Налага се залесяването, постройка на чешми, помѣщения за музейни сбирки и подслонъ за посетителитѣ. Да се направи това е било невъзможно, по липса на достатъчно сръдства, а даденото отъ държавата е малко. Съ тия, макаръ и малко сръдства, но и съ цѣлокупната поддръжка на преславското гражданство, археологическото д-во ще може да осъществи планетѣ си. Дайте му своето съдействие и бждете увѣрени, че онова което се направи, е за въ полза на цѣлия градъ! Съ нашитѣ усилия ще допринесемъ не само ценности въ съкровищницата на историята, но ще издигнемъ и стопански града.

Вѣрваме, че всички почитателите Старинитѣ, защото тѣ сж дѣло на дѣдитѣ ни и ни свързватъ съ миналото. Само чрезъ тѣхъ ще издигнемъ и закрепимъ националното си чувство и достойнство. Преславъ трѣбва да се обърне на български националенъ Иерусалимъ, кждето всички българи трѣбва да се поклонятъ. Ние, преславци, трѣбва да бждемъ готови да посрещнемъ тия поклонници и ги настанимъ.

Нека идеята, подхвърлена отъ Преславското арх. д-во—да се разкриятъ и разхубавятъ старинитѣ, обедини преславскитѣ граждани и съ радостъ и готовность дадатъ подкрепата си за осъществяването ѝ!

Българино, поклони се, почитай и пази паметниците на миналото си, защото тѣ сж творби на дѣдитѣ ни! . . .

Праздникътъ на полицията въ гр. Преславъ

21 ноември т. г., патронния празникъ на българската държавна полиция, въ града ни се отпразднува най-тържествено, въ сравнение съ много минали години.

Сутринтъ 9 часа въ църквата „Св. Арх. Михаилъ“ се отслужи панихида за убититѣ и умрѣли на служба полицаи при Преславското окол. у-ние.

Следъ отпускъ на църква околийскиятъ управителъ г. Петъръ Илиевъ поздрави строенитѣ полицаи, по случай патронния имъ празникъ и съ кратка, изчерпателна речъ проследи развоя на полицията: днесъ тя какво положение заема въ обществения и културенъ животъ, както въ другитѣ напреднали страни, тъй и въ България. Изтъкна тежката и трудна задача, която има да изпълнява, като сравни материалното и морално положение, при което тя се намираше въ миналото и сега, и се обърна къмъ гражданството съ покана, то да бжде винаги въ помощъ на полицията. Накрай речта на г. управителя бѣ изпратена съ трикратно ура за Царь и Родина.

На пѣтъ за участъка си, полицаитѣ въ стройна редица минаха предъ околийското управление, кждето бѣха поздравени пакъ отъ г. управителя.

Въ 1 часа следъ обѣдъ бѣ сложена скромна трапеза, на която бѣха поканени всички шефове на учрежденията въ града и видни граждани.

Отъ името на гоститѣ и отъ това на Преславското гражданство, кметътъ на града ни г. Владимиръ Стойчевъ изказа благодарность на полицията за ценното съдействие, което тя му указва при провеждане на разни мѣроприятия и за самопожертвуването, което тя влага при изпълнение на своя свещенъ дългъ, като бди дежурно за спокойствието на гражданитѣ.

Г. Управителътъ отговори на приветствията на г. кмета, като му благодари за казанитѣ хубави думи, а на другитѣ гости—за посещениято имъ, което тѣ направиха въ знакъ на почитъ къмъ полицията.

Д-ръ Борисъ Спировъ
Околийски лѣкаръ
си премѣсти кабинета въ дома на
Димо Калевъ
Преславъ

ИЗЪЧУНДИЯ ПЕЧАТЪ

ОКОЛО БЪДЕЩАТА ВОЙНА

Неуязвими аероплани

Въ „Джорнале д'Италия“ тѣзи дни се появи една статия на Виржинио Гайда, посветена на английското и французко въоръжения. Въ тази статия между другото се казва, че Италия е способна да издържи една война въ сравнение съ коя и да е велика сила, защото тя обладава секрета на нѣколко знаменити изобретения, съ много голѣма разрушителна сила.

Авторът на статията се ограничава само съ тая стряхотна фраза и по понятии съображения се отказва да даде каквито и да било подробности. По тоя въпросъ, обаче, могат да се направят по-далечни или по-близки догадки, като се изхожда отъ съображението, че никакви военни изобретения не ставатъ вънъ отъ научните лаборатории — науката (въ дадения случай физиката и химията) се развива въ цѣлия свѣтъ, тъй да се каже въ едно направление. Въ една страна нейните успѣхи могат да отидатъ малко по-далечъ, но голѣма разлика не може да има: срѣдниятъ уровень на експерименталната наука навсѣкжде е еднакъвъ и сюрпризътъ въ тая областъ могат да бждатъ само количествени, но не и качествени.

Като правимъ догадки за новитъ военни оръжия, следва да оставаме въ областта на известното, като отиѣстваме само границата на техническитъ познания малко по-далечъ отъ тамъ, където се намира сега. Въ нѣкои случаи догадките ни се облекчаватъ съ това, че ние узнаваме за тѣхъ отъ проникналитъ въ вестниците съобщения.

А като сждимъ по това, изглежда, че италианската авиация, за сега поне, превъзхожда авиациитъ на другитъ страни, което положение е достигнато, благодарение на италианскитъ учени-техници въ областта на стратосферното летење.

Преди известно време италианскиятъ летецъ Пецци се издигна съ летателенъ апаратъ на 17 км. височина. Военнитъ аероплани, които се движатъ въ стратосферата сж опасни не само съ своята скоростъ (1000 км. въ часъ), но и съ особената си неуязвимостъ: зенитнитъ оръжия биятъ

най-много до 6-7 км. въ височина. Страната, следователно, съ която Италия ще води война, трѣбва да измѣни коренно своя планъ на отбрана, като вмѣсто безполезнитъ, въ случая заградителни противоаеропланни батареи, измисли нѣщо друго.

Нѣколко успѣхи, които да поставятъ една страна въ привилегировано положение могат да се получатъ, като намѣри приложение на невидимитъ лъчи, електромагнитнитъ вълни и инфра-червената свѣтлина.

Електромагнитнитъ колебания могат да намѣрятъ приложение изключително подъ формата на ултра-къси радиовълни, които се разпространяватъ снопообразно, като свѣтлината и затова могат да се направляватъ за тамъ, където иска отправителната станция (самокъситъ, срѣднитъ и дълги радиовълни се разпространяватъ сферообразно и затова могат да поразятъ и отправната радио-станция). Ултра-къситъ радио-лъчи, могат да намѣрятъ приложение предимно въ размагнитване на авиационнитъ мотори, т. е. за мигновено спиране на вражескитъ апарати. Обаче и съ това може да се боримъ успѣшно, като скриемъ авиационния моторъ въ т. н. „клетка на Фарадей“, която не пропуска никаква радиация.

Много се говори и писа за „лъжитъ на смъртта“. Този терминъ се нуждае отъ малко пояснение. Енергията на радиовълнитъ сама по себе си е много слаба, за да може да порази човѣка. „Лъжитъ на смъртта“ не сж самата радио-вълна, която се отправя отъ емисионната станция, а нѣщо по-друго. Работата сесѣстои въ това, че снопътъ радио-вълни, като минава презъ въздуха, го йонизира, сиречъ, прави го много електропроводенъ. Или, съ други думи, следъ такива радио-вълни оставатъ, сѣкашъ, невидими проводници, по които можемъ да изпратимъ електрически токъ, достатъчно силенъ, за да убие попаднало по пътя му живо същество. Въ тази областъ се водятъ опити въ течение на последнитъ десетъ години навсѣкжде, и въ Европа, и въ Америка.

Въ лабораториитъ на аме-

риканската компания Вестингхаузъ сж успѣли да предадатъ по въздуха електрически токъ на 100-150 метра. Възможно е, че отъ тогава и въ други страни сж се постигнали резултати, въ з м о ж н о е, че вече сж успѣли да изпратятъ такъвъ токъ не само на стотици метри, а на хиляди.

Напълно сж възможни и други приложения на лъчистата енергия къмъ цѣлитъ на войната-всичко това зависи повече отъ изобретенията на специалиститъ, отколкото отъ състояние на техниката въ дадена страна. Трѣбва да се разбере, обаче, едно, че става дума не за състояние на техниката, а на науката; въ областта на последната не може да има никакви сензации.

Възможността за летенето въ стратосферата затова съблазнява авиацията, защото тамъ, вследствие на разредената атмосфера и следователно — намаление на съпротивлението е възможно да се достигне движение на аероплана до 1,000 км. въ часъ. Съ такава скоростъ може да се прелети Великия океанъ отъ Европа до Америка за 6 часа. Две сж, обаче, препятствията, които стоятъ на пътя на стратосферното летење: Първо, че колкото е по-разреденъ въздухътъ, толкова е по-непригоденъ за движение на мотора и второ, че е необходимо да се направи приспособление за запазване на летеца отъ вредното влияние на стратосферата (ниска температура, недостатъкъ на кислорода и пр.)

Първото препятствие може да се преодолѣе посредствомъ единъ карботоръ, презъ който да се прекарва въздухътъ преди да мине презъ машината, но строежътъ на този карботоръ е секретъ на аероплана на полковникъ Пеци. Колкото се отнася до защита на летеца отъ зловредното влияние на стратосферата, това се постига чрезъ така наречената херметическа кабина, въ която царя нормално налѣгане, температура и пр. и е снабдена съ кислороденъ апаратъ за набавяне кислородъ.

Досега, посредствомъ херметическа кабина, се е успѣло да се издигне на 10 км. височина, а по какъвъ начинъ е била построена кабината, съ която полковникъ Пеци се е издигналъ на 17 км. височина — това е сжщо секретъ.

Самоубийството на бившия Японски министъръ на външнитъ работи генералъ Угаки

Враждата на „Черния Драконъ“ Ковчегъ и кама

Преди нѣколко време Японскитъ вестници съобщиха за самоубийството на бившия японски министъръ на външнитъ работи Генералъ Угаки, който два дни следъ настѣпване на Японскитъ войски въ Хонкоу си направилъ харикири. Около това самоубийство чуждитъ вестници даватъ следнитъ подробности и коментарии.

Въ кабинета на князь Конае, Генералъ Угаки се счисташе за единъ отъ найумѣренитъ хора. Той бѣше дълбоко убеденъ, че да се влезе въ конфликтъ съ Англия е много рисковано за Япония и че къмъ Английскитъ интереси въ Китай трѣбва да се отнася съ предпазливостъ. Като изхожда отъ тия съображения Генералъ Угаки бѣше противъ разширяване на военнитъ действия въ Южния Китай и специално противъ настѣпване въ Кантонъ — ключа на английскитъ интереси въ далечния изтокъ.

Съ своята умѣреностъ Генералъ Угаки си навлѣкълъ враждата на прословутата тайна организация „КОТЦУ-МЕНЪ-ДАЙ“ (Черния Драконъ), тѣсно свързана съ военната партия въ Япония. Капитанъ Тата, ръководител на организацията, въ течение на последнитъ недѣли водѣше противъ Генералъ Угаки упорита борба и въ края на

краищата — победи. Въне то настѣпване на Адмиралъ Суеутсу и Генералъ Менцзи и заплашителнитъ наставления за тържествено идентъ на Черния Драконъ. Когато Иперскиятъ императоръ решилъ да се произведе сантъ въ околностите на Кантонъ, въпрѣки катедралното мнение на Генералъ Угаки, последниятъ оставка като министъръ, че „Черния Драконъ“ счелъ, че съ това относително имъ съ бившия министъръ сж свършени: следъ получаване сведенията за ниеносното настѣпване японскитъ войски въ Кантонъ, въ кабинета на генералъ Угаки, въ министерството на външнитъ работи биятъ вѣнъ ковчегъ. Съ това танъ Тата далъ да разбере своя вече поваленъ вникъ, че той е длъженъ умре. Генералъ Угаки, се бавѣлъ. Следъ два падналъ Хонкоу, и пратеницитъ на „Черния конъ“ поставили въ кабинета една кама, пжтъ генералъ Угаки ре, да тегли последната на своята грѣшка. умрѣлъ, като си направилъ оставената кама харикири, че се побоялъ Англия.

Изъ живота на пчелитъ

Нѣмскиятъ стемологъ професоръ УКСКИОЛЪ е публикувалъ резултатитъ отъ своитъ дългогодишни, крайно интересни наблюдения надъ живота на пчелитъ.

Споредъ преобладаващото мнение, пчелата въ течение на своя животъ измѣнява своя анатомиченъ строежъ въ зависимостъ отъ тия функции, които и сж отредени да извършва въ кошера. Така на примѣръ, младитъ пчели припечаватъ специални жлези, които превръщатъ меда въ особена хринителна слюнка, съ която тѣ кърмятъ въ продължение на десетъ дни личинкитъ. Въ това време тѣзи

пчели изпълняватъ длъжността на кърмачки. Следъ чане на десетѣхъ дни, хранителни жлези се ваватъ и на тѣхно мѣсто ставатъ нови, които при ваватъ способността да лятъ въськътъ. Тогава тѣли ставатъ архитекти, по да строятъ въсьчни жилища, кошерата, излизатъ разузнаване и пазятъ въськътъ. Следъ нови десетъ дни тѣзи жлези се атрофиратъ, пчелитъ се обръщатъ на сачки, като събиратъ и медъ и цвѣтенъ прахъ.

Отъ гледната точка на ханичната теория, въ (Следва на 3)

Мата Д'оръ

КАКЪ БѢ СПАСЕНЪ МИРЪТЪ

Въ последнитъ години отъ страницитъ на парижкитъ вестници и списания даваха фотографията на единъ, срѣдна възраст мжжъ, съ умно лице. Неговата представителна и благообразна фигура се виждаше, ту облечена въ жакетъ, ту въ фракъ, а най-често въ обшитъ въ злато дипломатически мундиръ.

Кой бѣ този уравновесенъ, съ плавни маниери и знаещъ своята цена дипломатъ? Франсоа Понсе — пълномощниятъ министъръ на Франция при третия Райхъ.

Най-трудниятъ дипломатически постъ на Франция заемаше именно той и благодарение на неговитъ особени качества, той игра значителна благотворна роля за Франция презъ тежкитъ септемврийски събития на 1938 год. Тая роля на Франсоа Понсе го поставя наравно съ най-първитъ държавни мжже въ Европа.

Общественото мнение на Европа нарича участващитъ въ Мюнхенската конференция

— МИРОТВОРЦИ, но историческата истина и реалната необходимостъ, налагатъ да се назове и петото име — Франсоа Понсе...

Между Чемберлейнъ и Понсе като че ли има нѣщо общо, макаръ че Чемберлейнъ е по-възрастенъ съ 21 години. Това общо е, че и двамата произлизатъ отъ богати промишлени семейства. И двамата умѣятъ блѣстящо и мждро да управляватъ сложнитъ свои многомилионни работи, а това имъ създаде техниката да управляватъ сжщо така безпогрѣшно и държавнитъ работи. И единиятъ и другиятъ не зависѣха отъ партийнитъ секти... Тѣхната партия бѣше родината имъ...

Чернитъ и тежки облаци, които бѣха нависнали надъ централна Европа, рискуваха да разтърсятъ така свѣта, както, може би, нищо никога не го е разтърсвало, и тия облаци, до голѣма степенъ, бѣха разпрѣснати и отъ извънредно плодovitата дипломатическа дейностъ на Понсе. Той е вто-

риятъ министъръ на външнитъ работи на Франция — вториятъ, рамо до рамо съ Боне.

Съ това съвсемъ не искаме да умаловажимъ значението на фактическия и официаленъ министъръ на външнитъ работи. Боне е патриотъ, умѣнъ човѣкъ и гѣвкавъ политикъ, но неговата трагедия се състои въ това, че той е дотолкова свързанъ съ висшитъ служители на своето министерство, че трѣбваше да се моли на сжщитъ богове, на които се молѣха и тѣ. А тѣзи служители се молѣха на боговетъ на народния фронтъ.

Боговетъ бѣха станали много кръвожадни, тѣ искаха война, война на всѣка цена!

Франсоа Понсе не е свързанъ съ никого. Никога не се е осланялъ на партията... Неговото особено положение на пълномощенъ министъръ при правителството на неприятелска Германия, го правѣше въ очитъ на партията много независимъ.

Въ септемврийскитъ дни и нощи, той често водѣше телефонни разговори съ Боне отъ Берлинъ. Тѣхнитъ разговори, обаче, ставаха напълно насаме, въ тайна отъ онѣзи уши,

които не трѣбваше нищо да знаятъ. Защото най-малката непредпазливостъ между тѣхъ двамата при разговоритъ имъ, можеше да подпали пожара, който да обхване половината наша планета...

Отъ день въ день и отъ часъ на часъ международното положение ставаше все по-неопредѣлено и по-тревожно...

Парижъ бѣше обхванатъ отъ страшенъ смутъ. Богатата буржуазия въ изстѣпление шумуваше банкетъ, за да изтегли вложенитъ си капиталы. Върволица автомобили, като непрекъснатъ потокъ, се отправѣха въ глухата провинция, подалеко отъ бомбитъ... Замръ и зловещо замлъкна веселиятъ Парижъ...

Въ тази вечеръ, изпълнена сѣкашъ съ прокоба, непоносимогнетяща, когато хилядитъ буржуазни автомобили оставѣха Парижъ, като откарваха подалечъ златото и... страха си, се състоя една конспиративна среща между Боне и бившия министъръ Форсаръ.

Умореното отъ преживѣното въ последнитъ дни лице на Боне, бѣше станало бледо, макаръ че външно още се мжчеше да бжде спокоенъ.

Форсаръ бѣше сжщо бледъ, развълнуванъ...

— Вие разбирате... Понсе и на Васъ каза... Единствениятъ човѣкъ въ свѣта, който може да повлияе на Хитлеръ Единствениятъ това е Муссолини. Телефонирайте му... не вно!

Съ горчива усмивка отрицателно поклати глава

— Азъ?! Това ще бжде безполезно и напразно жение... Азъ съмъ готовъ хиляди унижения, щомъ спасятъ Франция, но въ случай... оставете, нѣма сълъ. Нима Виене знае, ко много влоши на фронтъ отношенията на Италия?!

— Тогава... тогава, — чаяние се хваща за глава Форсаръ — телефонирайте гавна на Чемберлейнъ... той да говори съ Муссолини. На всѣка цена да изтърже него съгласие... Вие говорите добре английски... колко баво... нѣма да има отъ преводникъ и тайната си остане тайна дотогава, какво, драги мой, въ това ме азъ ще се свържа по телефона съ Понсе... Нена да бжде на шрекъ... Да

За селото и града

Често явление е у нас селянинът да ненавижда гражданина. Но на какво се дължи това? За селянина градът е пазарен център и външно-особено селянинът получава много ниски цени за продуктите от почвата и добитъка си. Главната причина за ниските цени е била и външната конкуренция на световните пазари, за където се купуват продуктите на селското стопанство и слабата вътрешна консумация. Но има и една друга причина за слабото заплащане труда на селяка. Тя е неговата неорганизираност. Нашите селяни при процеса на производството добре се ползват от взаимността — помагат си помежду си, но когато дойде време да продадат продуктите на селския си труд — те са голъми индивидуалисти. По пътя за пазаря вървят заедно, но стигнали пазаря, раздѣлят се. За пазарните цени те се допитват, но всеки, гледа да продаде от дѣлно, скрито дори от другаря си и дори да скрие за колко точно е продѣл стоката си. Значи, у нашия селянин липсва най-вече организираната продажба. А какво е положението въ града? Частната търговия по пътя на опита и тайната е организирана пласимента идеално и като така винаги парира индивидуалния пласимент. Ние, кооператорите, но кооператори съзнателни, издигаме високо повика: Селяни, не се сърдете на гражданите за ниските цени на производството си! Измѣнете системата на продажбите и покупките си! За да премахнете лихваритѣ, създайте си кредитни кооперации! За да премахнете търговските тайни и много чести измамни сдѣлки — създайте си потребителни кооперации! Продавайте организирано, произвеждайте организирано и най-после, купувайте тоже организирано. Това е пътят към коопериранието. Вѣрно е, че много нѣщо се направи въ това направление, но все пакъ това е още крайно недостатъчно, защото 80% от селското население е още вънъ от кооперациите, а две трети от селата още нѣмат кооперации. Въ това отношение предстои още много работа и тя не спира, защото селото има повелител-

на нужда от тия учреждения и ще си ги създаде. Задружната продажба на това, що се произвежда въ село, е отдавнашна мечта, но все още нереализирана въ подобающа размѣри. Нима за това е пакъ виновѣнъ гражданинът? Дошло е вече време да се разбере, че на частния и акционерния капиталъ трѣбва да се противопостави общественъ — кооперативниятъ такъв, защото само съ него ще се обнови живият и мъртавъ инвентаръ, ще се подобрятъ земитѣ и ще се създадат доходни стопански пострройки, работилници, фабрики и пр. Ако всички тия нужди бждатъ удовлетворени чрезъ участието на частния капиталъ, ще се плати много повече, отколкото ще се плати при участието на кооперативния капиталъ, а главно ще бждатъ задоволени голѣмъ брой дребни стопанства, които не могат да използватъ постиженията на науката и техниката, поради слабата доходност на стопанствата си. Не можемъ вече да се оплачемъ, че въ селото липсва интелигенция. Такава има, но ще трѣбва да бжде подобрена и добре заплатена, за да се отдаде на спокойно творчество вътрѣвъ селото. Защото ако кооперацията не заплати добре на своя чиновникъ, то нека се знае, че тя, пъкъ и цѣлото село, плащатъ много повече косвено на частните търговци и различни видове посрѣдници.

Две трети от нашия народъ произхожда от селото и върховенъ дългъ се налага на всички ни да мислимъ особено много за бждните на това село, но най-много трѣбва да мислятъ и действуватъ жителите на дадено село — селяни и интелигенция.

Прочие, драги жители на селото и всички български граждани, непрестанно мислете за селото и гледайте да се насади въ душата на селяка по-голѣмо кооперативно съзнание, за благо на селото и от тамъ за общото благо на всички ни!

Петъръ Ст. Костовъ

МЕНДЕ
РАДИО ЗА
ВСѢКА КЪЩА

Д-ръ М. Леви

За болестта ракъ

Отъ 23 до 30 т. м. Главната Дирекция на Народното Здраве обявява седмица на рака съ огледъ да се предприеме презъ седмицата просвѣтна дейност. Това обстоятелство извиква мисълта, че ракътъ е вече толкова напреднало обществено зло, че трѣбва масови усилия за прекратяването му. Медицинската статистика ни доказва, че болестта ракъ особено много се разпространява следъ световната война. Газовитѣ отравяния въ края на общоевропейската война дадоха като резултатъ ракъ на бѣлия дробъ. Че действително дразненето съ химически вещества и газове действува зловодно върху организма, ни доказватъ опитите на двама японски учени, които дълго време сж мазали кожата на заякъ съ катранъ и въ резултатъ сж се получили ракови образувания. Отдавна е известенъ фактътъ, че моряцитѣ, които носятъ вѣчно лулата си на единия край на устата, на това мѣсто, поради механическото търкане, се появява ракъ. Въ миналото пощенските чиновници сж лепили марки на писма съ езика си и не сж рѣдки случаите на ракъ на езика. Следователно, химическиятъ и физическиятъ дразнене иматъ свея приносъ, макаръ и много оспорванъ, въ причините на рака. Това е най-старата теория на голѣмия ученъ Кирховъ, която сега, при нарастващото приложение на химията, има голѣмо значение. Разбира се, че избѣгането на вредните влияния сега може да се постигне чрезъ прилагането на хигиенични мѣрки въ работилници за боядисване на платове, за щавене на кожи въ работилници, за каучукови произведения, въ умѣрената употреба на алкохола, тютюна и т. н.

Описанъ е фактътъ, че край рѣката Темза въ гр. Лондонъ, където сж най-голѣмитѣ болници за лѣчение на рака, бедното население, принудено да си изпира дрехите въ рѣката, заболява повече отъ ракъ, отколкото другото. Следователно съществуватъ сериозни основания да се предполага, че ракътъ може да се предава чрезъ памуците и бинтовете на ракови болни, които се изхвърлятъ въ рѣката.

Въ медицинската наука сж съществуватъ предположения, че ракътъ е прилепчива болестъ.

Предимно заболяватъ хора надъ 40 години въ пълния разцвѣтъ на тяхната работоспособност. Това е съгласно теорията на учения Ротеръ, споредъ който, когато равновесието въ растежа на тъканите се наруши, т. е. въ началото на старческото обратно развитие на тъканите, достатъчно е една вредна причина да предизвика атипично развитие на недобре оформена група клетки още презъ време на зародишевого развитие на организма. Споредъ него това сж полови клетки, които сж свързали презъ времето на зародишевого развитие въ други тъкани. Ако това е така и безвредни причини ракътъ фатално ще се прояви.

Споредъ органа, който засѣга, ракътъ се проявява различно. Въ стомаха болестта се проявява като едно обикновено разстр, което трае обаче, дълго време и изтощ. болния.

Въ бѣлия дробъ се появява чрезъ дразнене въ дихателните пѣтища, съ кашлица и др. Въ черния дробъ се проявява като обикновена жълтеница, която, обаче не преминава съ обикновени срѣдства. Ако въ всички тѣзи случаи се прибѣгне до енергично лѣчение чрезъ операции и облъчване съ радий, тогава почти всички случаи оздравяватъ.

Въ сжщностъ болестта ракъ не е нищо друго, освенъ разрастване на тъканите въ безредие съ форма на буца, която има разнообразни тъкани въ пълнѣнъ безпорядѣкъ, поради което самото образуване води живото самостоятеленъ, само за себе си, безъ да се подчинява на законите на развитието въ организма, като паразитъ за смѣтка на организма. Постепенно буцата расте, изсмуква тѣлесните сокове на организма, изпуща отрови и се разпространява по кръвенъ и лимфатиченъ път. Ясно е, че въ такъвъ случай не може вече да се помогне на болния.

Заклучението отъ всичко гореизложено може да бжде само това: — навременно прибѣгване и изпълняване на лѣкарските съвети, подобрене на хигиеничното състояние, на жилище и работилници, организиране на обществените усилия въ отваряне на болници и доставка на радий, защото, все пакъ, борбата спрямо рака се свежда въ рационалното лѣчение на болния човѣкъ.

Изъ живота на пчелите

(Следва отъ 2 стр.)

то на пчелата има особенъ видъ хормони, които създаватъ едините или другите жлези — съ появяване на съответните жлезни пчелата автоматически изпълнява една или друга функция.

Професоръ Уксюль се явява противникъ на тази теория. Той смѣта че дейността на пчелите се ръководи отъ известно съзнание и въ резултатъ на това съзнание у пчелите могат да се създаватъ такива органи, каквито имъ сж нужни, въ изпълнение на разнородните имъ функции.

За доказателство на тая своя теория професоръ Уксюль е раздѣлил единъ кошеръ на две части, така, че въ едната оставилъ само пчели — кърмачки, а въ другата пчели — събирачки и носачки на медъ. Въ първата половина на кошера скоро настѣпилъ гладъ, тъй като тамъ нѣмало пчели, които да носятъ медъ. Тия пчели първоначално почнали да унищожаватъ и ядатъ килийките на личинките, обаче въ тѣхъ почнало да говори скоро съзнанието за опасността, която застрашавала кошера. Тогава, макаръ че тѣхните жлези функционирали още напълно правилно и силно, и макаръ още да не е изтекълъ стадиятъ имъ на кърмачки, у тѣхъ се създали съответните жлези за събиране на медъ и по такъвъ начинъ спасили отъ гладна смъртъ кошера. Въ тѣса време въ другата половина на кошера въ пчелите — носачки и събирачки на медъ, се развили хранителните жлези, като чели въ тая половина сж се появили личинки, които трѣбвало да се хранятъ. Професоръ Уксюль, освенъ това установява, че пчелите притежаватъ много развито чувство за времето, като извършватъ известни действия въ строго опредѣлени часове. Тѣзи действия не зависятъ нито отъ състоянието на светлината и времето — даже изкуствената тъмнина не спира пчелите въ изпълнението опредѣлената имъ въ тоя часъ на деенощното работа, като чели всички това се регулира отъ нѣкакъвъ си вътрешенъ часовникъ.

Печ. Прес. Търговски & Синове — Шуменъ

иска среща съ Хитлеръ, утѣренъ съмъ, че Хитлеръ ще го приеме... Нека направи последенъ опитъ, а въ това време, може би ще имаме щастие...

Бѣше време, когато бѣха нужни по нѣколко дни, за да могатъ министрите да се осведомятъ съ своите пълномощници въ чуждите държави... Сега, сѣкашъ и телеграфътъ бѣше бавенъ... Само нѣкакъвъ си половинъ часъ бѣше се изминалъ отъ горния разговоръ и Боне получи отъ Чемберлейнъ съгласието му по неговия планъ.

Идеята на французкия министъръ доведе до възхищение Чемберлейнъ. Да, само той — Мусолини, може да накара Хитлеръ да се откаже отъ намѣренето си веднага да нападне Чехословашко. Ще се съгласи ли Дуче?... Той, Чемберлейнъ, не се съмнѣваше въ това. Въ последно време Дучето, сѣкашъ, оставаше на сѣнка... Той щѣше, сигурно, да използва случая и изиграе предлаганата му миротворска роля... сигурно...

Следъ нѣколко минути Боне чу гласа на Великобританския премиеръ:

— Съгласенъ!... ще телефо-

нира на Хитлеръ... Планътъ е: да отпътуваме, не! — ще отлежимъ въ Мюнхенъ — Даладье, азъ и Мусолини... Светътъ, цѣлия светъ ще бжде спасенъ...

Презъ това време Форсаръ по телефона нареди до Понсе въ Берлинъ, да поиска веднага среща съ Канцлера и да се помъчи да спечели време...

За да спечели време, въ тишината и полумрака на Канцлерския кабинетъ, Понсе убеждаваше своя събеседникъ въ това, въ което го убеждаваше и вчера, и оня денъ, и нѣколко дни преди... Понсе предварително знаеше дума по дума отъ онова, което щѣше да каже на Хитлеръ и сжщо така знаеше точно, какво ще му отговори той. Но все пакъ той водѣше беседата, водѣше я само да печели време. Този пътъ той вѣрваше въ чудото. Страстно, мжчително, той вѣрваше съ цѣлото си същество.

Беседата почна така:

— И така, г-нъ Канцлеръ, Вашето окончателно решение?

— Да, г-нъ Министре... Още нѣколко часа и тридесетъ мои дивизии, подкрепени съ 500 аероплана ще започнатъ настѣпление въ сърдцето на Че-

хия...

— Но това е ужасно, ужасно, Господинъ Канцлеръ! Това е гибелъ за Европа!...

— Това е само тържеството на справедливостта, г. министре. Та нима чехословацитѣ не се подиграватъ съ насъ, но да би било само съ насъ... Ние сме имъ врагове. Но Вие, Франция и Англия, сте съ тѣхъ приятели... И ето вече три месеци Вие настоявате да ни дадатъ нашите земи. И какъвъ е резултатътъ?... Три месеци бавене, предложения, контра предложения, отклончиви отговори... коварна политика, въ края на краищата фатална за тѣхъ самите... Моето дълго търпение е дошло до своя предѣлъ...

Тѣ не биха постѣпвали така, ако не разчитаха на помощта на Съветския съюзъ и... и на нѣколко министри отъ Вашето правителство, Господинъ Министре...

— Господинъ Канцлеръ, азъ не мога, като представител на Франция, да слушамъ и поощрявамъ подобни обвинения!

— Е добре... Да вземемъ бившия Вашъ министъръ Пиеръ Котъ...

— Господинъ Канцлеръ...

— Позволете ми да свърша, Господинъ Министре... Той, той е виновникъ тридесетъ дивизии да настѣпятъ въ Чехия, и петстотинъ аероплана да сж готови да излитнатъ въ тоя моментъ, когато азъ ще имъ заповѣдамъ отъ този кабинетъ... Ние имаме записанъ на грамофонна плоча разговора между Пиеръ Котъ и Бенешъ... Вашиятъ бившъ министъръ искаше не само всеобща мобилизация, не само отчаяна съпротива, но и въздушна бомбардировка, която да поразии нашите военни бази и центрове на индустрията ни...

— Господинъ Канцлеръ, азъ не мога да допусна това...

— Господинъ Министре, Вие не можете да не познаете гласа на Пиеръ Кота... Ей сега ще Ви поставятъ грамофонна плоча... Азъ вече съмъ я демонстриралъ на италианския и английски пълномощни министри. За съжаление, тя не е Шраусовия валсъ, нито Шопеново ноктурно, но нѣщо сатанинско... Не! Азъ съмъ дълженъ и на Васъ да я покажа...

Рѣзъкъ телефоненъ звънъ накара Хитлеръ да прекъсне фразата си.

Боне трепна така, както може би никога не е трепвалъ презъ цѣлия си животъ... За нѣколко секунди той, сѣкашъ, загуби връзка съ свѣта... И идвайки на себе си той чу:

— Я, екселенцъ, я...

Пакъ мълчание, за Понсе това бѣше непоносимо напрежение.

И накрая:

— Ахъ зо, бистъ моргенъ... ауфвидерзеенъ, екселенцъ... Стремително обръщайки се къмъ Понсе, Фюрерътъ, съ сѣяно лице, весело му каза:

— Мога да Ви зарадвамъ, Господинъ Министре... Утре въ Мюнхенъ ще се срещнемъ съ Чемберлейнъ, Даладье и Мусолини...

Това е историческата беседа между Хитлеръ и Понсе въ историческата нощъ на 27 септември 1938 год. Последствията вече се знаятъ. Мирътъ бѣше спасенъ.

Преводъ отъ руски В. С.

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Тарифи на обявленията:

Обяви държавни и общински по 2 лв. кв. см.
Годежни и вѣнчални по 40 лв. Некролози по 50 лв.
Неприемане имени дни 20 лв. Въ хрониката на редъ 5 лв.
Малки обявление отъ 10 до 20 лв.

Търговски по споразумение

Хроника

На 23 този месецъ въ Преславъ пребиваха 8 души инженери отъ Главната Дирекция на Желѣзницитѣ, съставляващи комисия по проучване техническитѣ нужди на новата гара Преславъ. Комисията е констатирила, че е необходимо да се построятъ още две маневрени линии, кантаръ за теглене вагони, а така сѣщо да се построи едно здание за жилища на желѣзничарски семейства и да се водоснабди гарата. Членоветѣ на комисията бѣха посрещнати отъ кмета на града, който разведе гоститѣ и имъ показа Старинитѣ и музея. Последнитѣ останали много доволни отъ приема и сѣ заявили, че при пръвъ удобенъ случай ще дойдатъ на екскурзия съ свои близки въ Преславъ.

Получено е съобщение, че на 3 декемв. Преславъ ще бѣде посетенъ отъ 60 души желѣзничари, които ще дадатъ въ читалището концертъ.

Започнато е общото измѣрване на виното и джибритѣ.

Приятно ни е да съобщимъ, че нашиятъ сътрудникъ Г-нъ Стойчо Юрдановъ — Срѣдищенъ Директоръ на Осмаръ, се е вѣнчалъ на 20 този месецъ съ учителката при Дивдѣдовското землед. допълнително училище Русанка Станева. На младото семейство отъ сърдце желаемъ всичко най-хубаво!

Съобщава се на почитаемитѣ абонати на вестника, че администрацията на сѣщия се пое отъ Преславския учителъ г. Петъръ Йотовъ, който е натоваренъ и съ инкасиране суми за вестника.

Шуменската градска община е пуснала въ движение отобуси, които превозватъ пѣтници отъ Гарата до Пивовара, срещу 3 лева. Това е голѣмо улеснение, особено за ония пѣтници, които пѣтуватъ съ влака за Шуменъ, тъй като отобуситѣ държатъ връзка съ съвсички влакове. Не е зле и Преславската община да поддържа връзка съ влаковетѣ на гарата, чрезъ една пружинена конска кола, поне на първо време, докато се яви частна инициатива. Съ това ще се улеснятъ ония пѣтници, които искатъ да пѣтуватъ съ влака.

Казиното на Преславското Читалище е почти готово. Прави впечатление уютната обстановка на салона. На 30 ноемврий е насроченъ търгътъ за отдаването му на наемателъ. Ние се надѣваме, че читалищното настоятелство при отдаването на казиното ще сѣ ржководи, не толкова отъ това да получи по-голѣмъ наемъ, а да отдаде заведението на човѣкъ, който ще съумѣе да го разработи; това ще бѣде и отъ полза за приходитѣ на читалището, защото разработено вече, заведението ще получи въ следващитѣ години по-голѣмъ наемъ.

Произшествия

с. Смѣдово. Жертва на алкохола

На 21 того-Архангеловденъ кѣмъ 8 часа вечерта въ едно отъ питейнитѣ заведения на селото, Куртю Станчевъ Колевъ 26 годишенъ отъ с. Смѣдово въ пияно състояние, при скарване, кой да свири въ кръчмата, убилъ съ ножа си Митю Николовъ Чепишевъ 43 годишенъ отъ с. село като го намушилъ въ грѣба. Убиецътъ заловенъ и предаденъ на сѣдебнитѣ власти.

Прегазено дете въ с. Сушина (Чулфа)

На 16 ноемврий т. г. кѣмъ 3 часа следъ обѣдъ Йорго Дичевъ Несторовъ 60 годишенъ отъ с. Бѣла-Рѣка минавайки презъ село Сушина по невнимание прегазилъ съ каруцата си Иванчо Атанасовъ Стояновъ 7 годишенъ отъ село Сушина, който починалъ веднага. Ударитѣ били нанесени отъ ока на каруцата въ грѣдитѣ и главата. Убиецътъ заловенъ и предаденъ на сѣдебнитѣ власти.

Самообесване

На 16 ноемврий т. г. кѣмъ 9 часа сутринта Тодорка Ганева Страшимирова 27 годишна отъ с. Конево се самообесила въ дома си. Причини отъ семеенъ характеръ.

Афоризми

Начаса може да се освободишъ отъ всѣко трудна положение, ако само си спомнишъ че живѣешъ не съ тѣлото си, а съ душата си, ако си спомнишъ, че въ тебе има туй, което е по-силно отъ всичко на свѣта.

КНИЖАРНИЦИТѢ, ПЕЧАТНИЦАТА Прес. Търговски & С-ве Шуменъ

Телефони 46 и 193

Ви предлагатъ:

Канцеларски материали, учебнически пособия, музикални инструменти и принадлежности, книги за прочитъ, пишуци и смѣтачни машини.

Печатницата печата всички формати обикновенъ и цвѣтенъ печатъ.

Преславски Сѣдия Изпълнителъ

Обявление № 405938

Подписаниятъ П. Ценовъ Сѣдия-изпълнителъ Преславския околийски сѣдъ, обявявамъ на интереса на суващитѣ се, че въ канцеларията ми въ градъ Преславъ, 15 дни следъ еднократното публикуване стоящото въ вестникъ „Преславска дума“ ще започне и ще свърши на онова число отъ следния месецъ, което съответствува на датата на обнародването на обявление, до 17 часа включително, публичната продажба на следния недвижимъ имотъ, принадлежащъ на Колю Вълковъ, бившъ жителъ на Смѣдово, Преславско, за дѣлба, а именно:

1) Кѣща въ с. Смѣдово въмахала „Калѣпчие“ съ дворъ 1015 кв. м. до сѣседи: Петъръ Великовъ, Стоянъ Юрдановъ Вълковъ, Райно Желѣзовъ и пр. оценена 40,000 лева.

Горниятъ имотъ не е ипотекиранъ кѣмъ никой. Ще се продава изцѣло.

Желающитѣ да купятъ могатъ да се явяватъ въ канцеларията ми всѣки присѣственъ денъ и да за да прегледатъ книгата и да наддаватъ.

Залогътъ една десета частъ отъ първоначалната цена на продаваемия се имотъ, съгласно чл. 817 ал. II отъ З. Г. С., за правоучастие въ продажбата, се взема предварително въ Б. з. к. банка срещу удостоверение, което ще ми се представи.

гр. Преславъ 25 XI. 1938 год.

Сѣдия-изпълнителъ: П. Ценовъ

Преславско околийско агрономство

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 2561

гр. Преславъ 22 Ноемврий 1938 год.

Агрономството обявява на интересующитѣ се търси да наеме за нуждитѣ на агрономството за прѣходна бюджетната 1939 год. начина отъ 1 Януарий до 31 декемврий 1939 год:

1. Здание съ 4 стаи и салонъ за помѣщаване на канцеларията на агрономството.

2. Оборъ, сайвантъ и плѣвникъ, за помѣщаване на превознитѣ срѣдства на агрономството.

Сградитѣ трѣбва да бѣдатъ хигиенични.

Поканватъ се притежателитѣ на подобни сгради, които желаятъ да ги отдадатъ подъ наемъ, да представятъ обгербовани заявления (оферти) до агрономството въ които да опишатъ сградитѣ си и офериратъ цената и условията.

Договорниятъ срокъ е за една година отъ 1. I. 31. XII. 1939 г.

Офертитѣ ще се приематъ до 22 Декемврий 1938 год.

Отъ агрономството

ДАРОВЕ ЗА ГОДЕНИЦИ

ПИЖАМИ, ношници и комбинезони отъ коприна, пуплинъ и бархетъ. ДИФТИНИ, бархети, хасета, американи, коприни и пр. ГОЛѢМЪ ИЗБОРЪ ОТЪ ОРИГИНАЛНИ МЖЖКИ РИЗИ. Вратовръзки, чорапи и бѣльо.

Вълнени платове за мѣнжки костюми отъ 100 лв. — 240 лв. метъра

Топлинки, галоши и шушони — прѣсна стока на най-ниски и опредѣлени цени при

ГАНЧО ДЯНКОВЪ & СИНОВЕ
ШУМЕНЪ